

Naročnina list
40 din., četrt
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročilno, inserate
in reklamacije.

P. n. zgodovinsko društvo, Koroska c. 10
Maribor

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine prosta.
Telefon interurban št. 113.

109. števil.

Maribor, dne 22. septembra 1924.

Letnik XVI.

Plebiscit v Mariboru končan s sijajno zmago za Slovence.

Po geslu Davidovič-Koroščeve vlade v: redu, miru ter zakonitosti se je vršil včeraj dne 21. t. m. po zatrdilu Nemcev v obmejnem Mariboru plebiscit, ki je enkrat za vselej končal s *sijajno ter veličastno zmago za Slovence*. Nemci in nemškutarji so pri teh občinskih volitvah zastavili vse svoje agitacijske moči, da bi pod zaščito enakopravnosti manjšin utisnili Mariboru *germanski pečat* in razbobnali potom tiska v svet: Maribor je bilo in je ostalo tudi po prevratu nemško mesto. Nemci ter nemškutarji so se za te volitve dolgo, preračunano ter z vso vneto in žilavostjo pripravljali. Bili so si v svesti precejšnjega uspeha, ker sicer bi ne bili razglasili, da gre tokrat za plebiscit, ki bo odločil: *ali je Maribor slovenski, ali nemški?* — Vočigled nemški ter nemškutarski nevarnosti se je strnil v obmejnem Mariboru iz vseh slovenskih strank takozvani Narodni blok, ki je v redu, miru ter v mejah zakonitosti storil vse, da si je priboril pri teh volitvah, ko se je bojeval nekak plebiscitni boj, tako sijajno zmago nad nemškim ter nemškutarskim življenjem, da gotovo ta ne bo nikdar več v obmejnem Mariboru nastopil samostojno in pod odločno nemško firmo.

Vse slovenske stranke, združene v Narodnem bloku, so pri teh volitvah storile svojo agitacijsko dolžnost v polni meri, njihovi pristaši so dokazali včeraj brez nasilja ter kričavosti z volilnimi kroglicami, da je in bo Maribor od prevrata sem odločno slovenski in bo kot tak tudi ostal ponosni severni branik slovenstva.

Včerašnje mariborske občinske volitve, na kojih izid je čakalo z napeto radovednostjo tudi inozemstvo, so se vršile mirno, brez najmanjšega incidenta. Vsakemu volilcu, tudi Nemcem ter nemškutarjem je bila zajamčena popolna volilna svoboda in je lahko vsak sam z volilno kroglico v roki odločal o izidu plebiscitne usode našega obmejnega Maribora.

Plebiscitne volitve v Mariboru, ki so se vršile 21. t. m. pod Davidovič-Koroščevo vlado, so se dobojevale tudi po geslu te vlade: v miru, redu ter zakonitosti in pokazale ter rodile te-le volilne rezultate:

Vol. okraj:	Nar. blok	socijalisti	Nemci	Zagorski	komun.
I.	601	124	263	6	18
II.	421	90	137	3	6
III.	353	53	112	3	3
IV.	228	146	98	6	13
V.	281	176	129	8	45
VI.	300	224	146	9	58
VII.	221	147	109	8	47
	2405	960	994	43	190

Količnik je znašal 209.

Posameznim strankam pripade to-le število mandatov: Narodni blok 32, socialni demokrati 4, Nemci 4 in komunisti 1, Zagorski — 0!

Oddanih je bilo 4592 glasov, upravičenih volilcev je bilo 6622. Udeležba je bila 69.34 odstot.

Papeštvo velesila svetovnega miru.

Na rimski stolici so v najsilnejših momentih sedeli možje silnega duha, pravi slovitni zgodovinar Ranke. Doba od Pija IX. do Pija XI. je doba velike renesance sv. Cerkve, njenega poslanstva. Našedobnost je ob pomankanju časa in smisla za bistro razsojanje prezrla velevažno dejstvo. Ko še danes tone politično življenje v korupciji in nasilju, ako je treba prevzeti oblast v državi, je prišla tem očitneje do preudarka demokratizacija Cerkve. Kolikera razlika, kjer vlada duhovnost in kjer odloča materijalnost! Na pročelju veličastne stavbe človečanstva, ki jo je gradil Pij IX. heroj-trpin, Leon XIII. učenjak, Pij X. svetnik, Benedikt XV. državnik-pacifist in ki jo je dogradil Pij XI. v doslednem izvajanju ve-

Kakor je jasno razvidno, ima Narodni blok veličastno absolutno veličino, na katero je lahko ponosen vsak zaveden mariborski Slovenec.

* * *

Kmalu za tem, ko se je raznesla po mestu vest o sijajni zmagi Narodnega bloka, so zaplapolale raz slovensko zavednih hiš zastave, veselo oznanjajoč slovensko zmago. Pred Narodnim domom se je zbralo nekaj tisoč navdušene slovenske omladine, ki je v dolgem sprevedu po mariborskih glavnih ulicah in trgih navdušeno vzklikala zmagi Narodnega bloka in bratski edinosti mariborskih Slovencev. Navdušene ovacije je priredila mladinska povorka nosilcu liste Narodnega bloka g. ravnatelju Cirilove tiskarne dr. Jerovšku in prevzvišenemu škofu dr. Karlinu. Konečno je prispela na mariborske ulice godba katoliške omladine, ki je s koračnicami povzdignila sijaj slovenske zmage. Po končanem obhodu so se razšli manifestanti mirno in dostojno.

* * *

Mariborsko slovensko javnost bodo gotovo zanimala imena novoizvoljenih občinskih odbornikov in njih namestnikov in radi tega jih prinašamo v naslednjem.

Občinski odborniki:

Narodni blok.

1. Dr. Jerovšek Anton (SLS).
2. Dr. Vekoslav Kukovec.
3. Dr. Josip Leskovar (SLS).
4. Ivan Roglič.
5. Ivan Lorber (SLS).
6. Vilko Weixl.
7. Jožef Štabej (SLS).
8. Franc Selinšek.
9. Ignacij Ozvatič (SLS).
10. Ljudevit Pucelj.
11. Dr. Juvan Alojzij (SLS).
12. Dr. Franjo Lipold.
13. Franc France.
14. Rupert Pivec (SLS).
15. Dr. Zmagoslav Kac.
16. Franc Zmazek (SLS).
17. Franjo Bureš.
18. Rudolf Tumpej.
19. Josip Nekrep (SLS).
20. Jakob Majerič.
21. Živortnik Pavel (SLS).
22. Ivan Šoštarič.
23. Ivan Majcen.
24. Franjo Hohnjec (SLS).
25. Alojz Kovačič.
26. Miha Lahovič (SLS).
27. Dr. Pavel Strmšek.
28. Radoslav Podlesnik.
29. Franjo Domiter (SLS).
30. Franc Planinšek.
31. Vid Murko (SLS).
32. Luka Kecek (SLS).

Socialisti.

33. Ivan Favaj, profesor.
34. Andrej Bahun.
35. Josip Ošlak.
36. Ivan Klančnik.

Nemci.

37. Dr. Lothar Mühleisen.
38. Julij Glaser.
39. Julij Pfrimer.
40. Ivan Sirak.

Komunisti.

41. Ciril Razboršek.

Namestniki odbornikov:

Narodni blok. 1. Ferdo Dobravc (SLS). 2. Stanko Detela. 3. Ivan Macher. 4. Dr. Rihard Fanning. 5. Ivan Lorber (SLS). 6. Franjo Špes. 7. Anton Polše (SLS). 8. Ivan Dekleva. 9. Zdravko Deleja. 10. Miroslav Ferjančič. 11. Josip Lah. 12. Anton Viher (SLS). 13. Alojzij Cesarec. 14. Jožef Kukovič (SLS). 15. Ferdo Pinter. 16. Alojzij Uranjek (SLS). 17. Andrej Rudež. 18. Martin Kores (SLS). 19. Josip Jurca. 20. Ivan Sojč (SLS). 21. Otmar Meglič. 22. Anton Petek. 23. Anton Kostanjšek (SLS). 24. Jože Malenšek. 25. Miha Kočever (SLS). 26. Jože Volčič. 27. Simon Šantel. 28. Slavko Lešnik (SLS). 29. Jože Princ. 30. Franc Grobelšek (SLS). 31. Ivan Kravos. 32. Franc Vidic. — Socialisti: 33. Josip Petejan. 34. Viktor Eržen. 35. Viljem Močnik. 36. Martin Bibič. — Nemci: 37. Josip Beranič. 38. Dr. Herman Wiesenthaler. 39. Rudolf Kiffmann. 40. Karol Robaus. — Komunist. 41. Andrej Čanžek.

Obmejnim Slovincem naj bi zapustile te občinske volitve v Mariboru trajen spomin na *bratsko slogo, ko je šlo za na zunaj odločilne nacionalne interese ter opomin: Slovenci, oklepajte se tudi drugič v sličnih slučajih — bratske sloge ter edinosti!*

NAŠIM VOLILCEM!

Občinske volitve v Mariboru so včeraj končale s sijajno zmago Narodnega bloka. Maribor je in ostane slovenski. Na tej zmagi imajo zaslugo edino naši zavedni volilci, ki so z vso odločnostjo včeraj stopili na volišče. Velike zasluge za zmago pa so si pridobili tudi vsi požrtvovalni agitatorji. V imenu izvoljenih občinskih svetnikov Slovenske ljudske stranke izrekata s tem podpisana vsem cenjenim volilcem, pa tudi vsem agitatorjem najpristrčnejšo zahvalo.

V Mariboru, dne 22. septembra 1924.

ZA OBČINSKE SVETNIKE SLS:

Dr. Josip Leskovar.

Dr. Anton Jerovšek.

likega programa svojih prednikov, bo na vekov vere lesketala beseda miru. Zato je stala v središču obravnavanj na letošnjem IV. mednarodnem katoliškem kongresu v Zugu (Švica), ki se je vršil od 15. do 19. avgusta razprava o temi: Papež in svetovni mir. Katoličanstvo vstaja v zavesti, da si je papeštvo od Pija IX. sem priborilo priznanje moralne velesile. In kako ne?

Ze takrat, ko je vihar rimske vojne (1853-56) ogrožal evropski mir, je energično zaklical toli klevetani in občudovani Pij IX.: »Vojska mora izginiti z zemlje.« In zakaj je ostala nevaževana želja tega starčka, ki jo je pismeno izrazil pred usodepolno nemško-francosko vojno 1870-71 nemškemu cesarju Viljemu I.: »Kako rad bi doživel, da bi izginito oboroževanje in vojska ter vse strašno gorje, ki prihaja odtod.« Bismarck, ki se je takrat smejal, ni vedel, da bo ravno ta vojska v svojih nujnih revanžnih posledicah prinesla nemštvu najhujše ponižanje leta 1918. Zasmehovana dalekovidnost

se je nad zasmehovalci kruto obistinitila.

In Leon XIII.? Ze leta 1895 je razodel najbolj vroče utripe očetovskega srca dopisniku »Novoje Vremja«, oficijelnega glasila caristične Rusije: »Kako veličastna prikazen bi bila, če bi napočila doba resničnega miru, ko bi zavrgli kanone in puške in odločevali mednarodna vprašanja v svobodnem posvetu vladarjev in papeža.« In s toliko vneto se je Leon XIII. lotil dela ob sklicanju haaške mirovne konference. Gorel je za stvar, delal in si prizadeval tudi potem, ko je prvič padel na italijansko politiko madež brezsravnega zločina, ker je Leona XIII. proti volji pravoslavne Rusije izrinila iz zbora delegacij.

Človeštvo je pred desetletjem, ko so temni oblaki zaobjeli Evropo, v upapolnem pričakovanju doletelo silno razočaranje. Troje velesil mednarodne organizacije je stalo v ospredju: prostozidarska loža, socialna demokracija, papeštvo.

Loža framazonstva, ki se je preobličila v izrazito predstavniško mednarodnega kartelstva in trustovstva ter računajočega židovstva, je po predstavnikih vodilnih držav kot svojega orodja propagirala obojestranski obračun s krypto. Saj so bili Hohenzollerneji člani lože. In tajni arhivi bodo prinesli več jasnosti nego si moremo predstavljaliti. Vse lepe besede prostozidarstva so bile ob grozoti dogodkov postavljene na laž.

Veliko upanja so stavili v organizirane sile soc. demokracije, ki je osobito v Nemčiji bila tako čvrsta, da bi lahko preprečila s pametno taktiko vsak spopad. In kaj se je zgodilo? Zagovorniki miru, bratsva in mednarodnega sporazuma so šli v tabor vojnih kričarjev. — Naj govore dokumenti: Soc. demokratsko glasilo na Nemškem »Volksfreund« je prineslo 1. avgusta 1914 v popolnoma junkerskem duhu sestavljen apel: »Mi soc. demokratje se čulimo v tej rešni uri edine z vsem nemškimi narodom brez razlike političnega in verskega prepričanja, da sprejmemo od ruskega barbarstva nam vsiljeni boj in zastavimo zadnjo kapljo krvi za narodno neodvisnost, za slavo in veličino Nemčije!«

Mannheimska »Volksstimme« piše 31. VII. 1914 o ljudstvu, ki je pripravljeno, da brani z zadnjo kapljo krvi proti sovražniku neodvisnost in veličino Nemčije. Prvo odliko pa si je pripela na svoje grešne prsi »Münchener Post« z dne 6. avgusta 1914: »Deutschland, Deutschland über alles! To hoče tudi socialna demokracija....«

In ko se je 4. avgusta 1914 sestal nemški državni zbor in ko je vse pričakovalo od strani soc. demokratskih zastopnikov odpora, so ob veselem vzhicenu nemških junckerjev »rdeči« poslanci glasovali za vojne kredite ter tako omogočili svetovni pokolj. In ni jih bilo sram storiti isto tudi 2. decembra 1914. Liebknecht, ki ni glasoval, so izločili. Iskrenost in kredit soc. demokracije je bankrotiral. Danes pa prirejajo protivojne dneve, ko nikdo na vojno ne misli in ko so jih drugi prisilili k temu mišljenju. Pred desetletjem so dejstva vpila k dejanjem, danes pa so tudi govori in ponesrečeni sprevodi odveč.

Edino iz Rima je prišlo oznanilo miru in sprave in bratsva. Ne bomo se zaustavljali ob okrožnici »Ad beatissimi Apostolorum Principis« z dne 1. novembra 1914, ki končuje s prošnjo: »Daj nam miru, Gospod, v naših dneh. Priprošnjica pa nam bodi Ona, ki je rodila kralja miru.« Bilo bi odveč poudariti, da je grozila Benediktu XV. italijanska maščevalnost, ko je ob obletnici vojske kriknilo njegovo očetovsko srce: »Naj bi že prenehalo to klanje, ki že leto dni onečaščuje Evropo. Bratovska kri je, ki se preliva po suhem in po morju. Naj se ne reče, da ni mogoče poravnati strašnega razprtja brez orožja«, da bi nagnilo vladarje in narode k mislim miru. Kdo si je še drznil dvigniti besede miru, ko so tisoči in tisoči padajočih preklinjali vojsko?

In še so generali gnali v klavnice, ko je Benedikt XV. izdal 1. avgusta 1917 mirovno noto poglavarjem bojujočih se držav, ki vsebuje popolnoma konkretne in praktične predloge za mir. Najvažnejše točke so:

1. Materialno silo orožja naj nadomesti pravna moč pravice. Določi naj se sankcija proti državi, ki ne bi hotela v mednarodnih vprašanjih podvreči se razsodišču ali ne sprejeti njegovih razsodb.

2. Glede poravnave škode in vojnih stroškov ni druge rešitve, kakor popoln in vzajemen odpust.

3. Vrnitev zasedenih ozemelj.

Vodilne misli te note so identične z Wilsonovimi; zahteva miru brez aneksij in kontribucij je skupna z zahtevami boljševikov leta 1917-18. Podrobna vprašanja v okvirju teh točk dajejo še danes misliti izbranemu cvetu evropskih državnikov v Ženevi. Iz globoke zahvalnosti so postavili Benediktu XV. velik spomenik v Carigradu — mohamedanci! Krščanska Evropa pa brusi nože, izvršuje škandale v pozabljenju na svojega največjega dobrotnika.

Iz zasede pa so pripravljali Italijani napad na suverenost papeštva. V londonskem paktu aprila 1915 so od Anglije in Rusije izsilili točko, ki izključuje papežev sodelovanje pri mirovni konferenci. Prostozidarstvo laške politike se je zbralo pred restavracijo odločujoče sile papeštva, v nemoči pred njegovo moralno velesilo. Drugič je padel na italijansko politiko madež hinavskega zločina.

Sedaj sklepajo v Ženevi zastopniki narodov o mirovni politiki. Ali kako je mogoče, da ni v ženevski zborovalnici zastopnika Pija XI., ki je že v svoji prvi encikliki od 23. decembra 1922 dokazal, da sledi pacifistični politiki svojega velikega prednika, ki je ob agravaciji položaja v Poruhrju naročil kardinalu Pompili, da se naj vrše po rimskih cerkvah javne molitve za pomirjenje narodov, ki je v konzistoriju 23. maja 1923 govoril kardinalom naslovljen na vladarje in narode apel k miru in slogi. 1. julija 1923 je po De Gaspariju ter apostolskemu nunciju v Berlinu ter Monakovem sporočil oficijelnim nemškimi krogom, da zavrača nemško sabotažo, pasivno rezistenco ter prešilni nacionalizem. Na drugi strani pa je odsvetoval zasedbo Poruhrja, opozarjajoč na brezuspešnost tega početja! Čudno! Prodrli je s svojim nazorom, da je treba izvršiti moralno reformo narodov ter posameznikov in da mora v mednarodnem državnem redu zavladati pravica. Narodi so po svojih zastopnikih v spokornosti spoznali svoje politične zmotte; akceptirali so via facti papežev program, do danes pa ga še niso povabili k ženevskemu zasedanju. Mi pa vemo, da mora prej ali slej pasti zadnja ločilna stena; intrige laške diplomacije ne morejo zrasti do neba; plehkoba svobodomiselnega žurnalizma se v svoji moralni pritlikavosti ne bo mogla ustavljati silnemu koraku velikana.

Politične beležke.

Intrige proti vstopu HRSS v vlado. Dopolnitev vlade s hrvatskimi ministri so pretečeni teden zavlačevale najrazličnejše radikalne intrige. Pašič je skušal, kakor po navadi vplivati na krono. Njegova intrigantska sredstva so pa že tako izrabljena in tako zastarela, da ni mogoče, da bi imela uspeha. Da v monarhiji člani republikanskih strank ne bi mogli sodelovati v vladi, to je pač naziranje, ki ga je Evropa že davno vrgla med staro šaro. V raznih preostalih monarhijah (n. pr. Anglija) so izraziti republikanci celo vladni predsedniki. Sicer pa ni treba gledati okrog po svetu, ker smo tudi že v Jugoslaviji imeli republikance in sicer socialiste Korača, Bukšega in Kristana za ministre. Pričakuje se, da še v teku tega tedna člani HRSS prevzamejo ministrska mesta.

O predstoječi spremembi ministrskega kabineta piše zagrebški »Morgen« med drugim tudi to le: Imenovanje štirih Radičevih ministrov se bo izvršilo te dni. Z vstopom Radičevcev v vlado bo tudi potrjeno, da so smeri ter cilji Davidovičeve vlade čisto drugi, kakor pa bivšega P. P. režima. Ime »kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev« od sedaj zanaprej ne bo samo naslov, ampak to ime bo dobilo tudi vsebino. Zgodovinsko pravo, ki pripada SHS narodom, se bo sedaj tudi priznalo. Ime kraljevina Srbov Hrvatov in Slovencev ne bo več prazen pojem, ne bo več pomenjalo hegemonije radikalnih centralistov, ampak bo označevalo enakopravnost vseh treh plemen z ozirom na razliko v kulturnem in gospodarskem oziru. Davidovičeva vlada je morala priti, kajti brez te bi bila Jugoslavija brzela v narode notranjim potresom, ki bi bili rodili nepregledno škodljive politične in gospodarske posledice. Pri enakopravnosti vseh treh narodov, se čuti vsak član teh narodov poklicanega, da je dolžan delati, da bo koristil splošnosti. In ravno v tem, da so Srbi spoznali, da je sporazum nekaj neizogibno potrebnega, leži ozdravljenje položaja in jamstvo za konsolidacijo. Vstop Radičevcev v vlado je dokazal, da Radičeve stranke ne vodijo fantasti in vse dosedanje delo razdirajoči elementi, ampak ljudje, ki so za realno politiko, za pošteno in državo na znotraj in zunaj dvigajoče delo.

Hrvati povabljeni v Šumadijo. Demokratski poslanec Djoka Popović je po shodu Radičeve stranke v Zagrebu, kateremu je prisostoval, povabil, naj pride nekaj hrvatskih poslancev v njegov volilni okraj v Šumadijo, da se sami prepričajo, kako iskreno srbski seljaki pozdravljajo sporazum in odobravajo politiko na njegovem temelju. Hrvatski poslanci so zagotovili svoj prihod in poslanec Popović se je že podal v domače kraje, da vse uredi za sprejem. To zblizanje in prisrčno sporazumevanje bo zopet dober odgovor na divjanje Pašič-Pribečevičevih pristašev proti sedanji vladi in posebej še proti Hrvatom. Pašič-Pribečevičev tabor je napovedoval in še napoveduje proti sedanji vladi sporazuma — »burjo iz Šumadije«. Ta »burja« se pa čisto drugače kaže, kot je od prejšnjih režimov napovedana in pričakovana. Kaže se v tem, da je srbski poslanec iz Šumadije navdušeno pozdravljen govoril na hrvatskem shodu v Zagrebu, ki se je ob velikanski udeležbi vršil pod geslom: Proč s Hrvati, ki sovražijo Srbe, in proč s Srbi, ki sovražijo Hrvate, — kaže se nadalje v tem, da bodo hrvatski poslanci v Šumadiji iskreno sprejeti in pozdravljeni in pa v tem, da danes Srbi Pašič-Pribečevičevo politiko ravno tako spoznavajo za protiljudsko in za državi nevarno, kot jo že davno poznajo Slovenci in Hrvati.

Todor Aleksandrov—Cankov in naš prejšnji režim. Makedonski komiti se še vedno pobijajo med seboj in okrog Džumaje je padlo že nad 150 ljudi. Povodom medsebojnega komitskega pokolja daje bolgarska vlada razne izjave in oglašil se je sam vladni predsednik Cankov ter razlagal, da je bil ubit Todor Aleksandrov od onih makedonskih komitov, ki imajo zvezo s sovjetsko Rusijo. Cankov in njegovi vladni krogi trdijo, da se je eden del komitskih voditeljev nastanil na Dunaju ter dobival tam navodila in denar od sovjetskih komisarjev. Ko je Todor Aleksandrov to zvedel, je baje takoj odposlal na Dunaj svojega odposlanca, ki je povabil v njegovem imenu dunajske makedonske emigrante, naj se vrnejo in odrečejo vplivu iz Moskve, ker jim hoče Aleksandrov tudi toliko plačati, kolikor jim dajejo in obljubljajo ruski komisarji. Bolgarska vladna bajka seveda ne razloži, kako so ta pogajanja končala in odkod je imel Aleksandrov denar, da je lahko trzil pri svojem komitaštvu. Z rusko agitacijo in nevarnostjo sedanja bolgarska vlada že dolgo časa operira, samo da je pri tem tako nedosledna in nerodna, da se njena pripovedovanja takoj spoznajo kot bajka. Ko je bil na primer Pašič na koncu svojega vladanja, se je naenkrat razvilo čudno prijateljstvo med njegovo in Cankovo vlado pod naslovom skupnega interesa in skupne obrambe pred boljševiško nevarnostjo. Prikazovanje te nevarnosti se je prav kmalu pokazalo kot navadno intriganje. Bolgarski vladni krogi so zato lagali o taki

nevarnosti, da bi podprli pred zavezniki svojo prošnjo po zvišanju stalne vojske in da bi pred svetom upravičili svoje krivice in grozodejstva proti opoziciji. Prostor za slikanje boljševiške nevarnosti na Balkanu so pa dobili v nekem angleškem listu, ki je v interesu gotovih velekapitalističnih družb prinašal vse alarme, da bi odvrnil druge družbe od nameranih kupčijskih poslov na Balkanu. Če še omenimo da je pri slikanju boljševiške nevarnosti na Balkanu prav pridno sodeloval bivši minister Lazica Marković s pomočjo neke caristično-ruske Zidnje, je jasno, koliko je na vseh teh strašilih. Ko sedanji predsednik bolgarskega okrutnega režima predstavlja Todor Aleksandrova kot žrtev rusko-sovjetske agitacije, se da sklepati, da so predstavniki našega prejšnjega režima, ki so se s Cankovom spoprijaznili proti ruski nevarnosti, pravzaprav tudi zavezniki in prijatelji ubitega komitskega vojvode in ne Radič, kateremu so v eni in isti sapi podtikali zavezništvo z boljševiki in zavezništvo s komitom Todorom Aleksandrov.

Po svetu.

Nevarnost lakote v Bolgariji. Bolgariji, ki je v ogromni večini prvovrstna poljedelska država, preti letos velika nevarnost lakote, za katero se še točno ne ve, kake dimenzije bo zavzela. Vlada se dosedaj dela proti tej nevarnosti povsem indiferentno ter meni, da je že dovolj učinila, ko je osnovala komisariat za prehrano. Letošnja žetev je za 60—70 odstot. slabša, nego običajno. V gotovih krajih so setve popolnoma uničene. Cene živilom neprestano rastejo in mestno prebivalstvo že danes komaj zmaga silno visoke cene najpotrebnejših živil, proti katerim niso dosedanje plače v nobenem razmerju. Katastrofa je neizogibna. Sofijski organ zemljaradnikov pobija lažljivo vladno statistiko v pogledu žetve in napada vlado, ker se ne poslužuje najboljšega sredstva za pobijanje lakote — zagotovilo za mirni razvoj poljedelstva. Ravno sedanja Cankova vlada je s sistematično gonjo proti kmetom povzročila lakoto.

Pred vstopom Nemčije v Društvo narodov. Londonski listi menijo, da bo že te dni sklenjen vstop Nemčije v Društvo narodov. Nemčija bo stavila za pogoj politično enakopravnost in zagotovilo stalnega sedeža v svetu Društva narodov.

Vzpostavitev diplomatskih odnosov med Madžarsko in Rusijo. Ko je ogrska vlada sklenila stopiti v diplomatske stike z Rusijo, je ta sklep naletel na veliko odobravanje ogrskih gospodarskih krogov in na velik protest šovinistov in fašistov. Šovinistični listi pišejo, da bo Rusija pod varstvom svojega poslanstva preplavila ogrsko državo z boljševiško agitacijo. Eden od nacionalističnih listov »Vilag« celo pravi, da bi se dalo le tedaj stopiti v stike z Rusijo, če bi Ogrska dobila jamstvo, da je na Ruskem odpravljen vsak teror. To zahtevanje je več kot smešno-drzno, ker je madžarski teror eden največjih na svetu.

Španjolci v Maroku. Kljub vrhovnemu poveljstvu španskega vladnega diktatorja generala de Rivera ni imela španska vojska nobenih uspehov in sivar je že tako daleč, da se bo moral začeti španski direktorij pogajati s plemenom Rifa, ki je najupljudnejše v Maroku. Španjolci bodo seveda predlagali marokanskemu voditelju zopet kake dostojanstvene naslove kot leta 1923, plemo Rifa pa bo gotovo zahtevalo, da Španci izpraznijo ves teritorij, ki so ga zasedli pred francosko-španskim dogovorom leta 1912 in da priznajo njegovo popolno samostojnost. V najugodnejšem slučaju se bodo morali Španci odreči Cente Melije z otoki in ozadjem, ki je že več vekov v španski posesti.

Divjanje oproščenega morilca. V Ženevi so aretirali bivšega rusko-carističnega oficirja Conrada, ker je v nekem nočnem baru z revolverjem ogrožal neko plesalko in se je potem silno rabijatno obnašal proti policiji, ko je prispela v lokal vsled izgreda. Moric Conrad, nekdanji ruski priseljenec in carski oficir, je na lozanski konferenci ubil rusko sovjetskega zastopnika Vorovskega in je bil pred poroto oproščen, ker je utemeljeval svoj zločin z nepremagljivo maščevalnostjo napram predstavniku sile, ki je uničila njegovo existenco. Moric Conrad si je pod carizmom s svojo rodbino pridobil veliko premoženje in še dobro kariero kot carski oficir. Vse to je z revolucijo propadlo in Moric si je prilastil pravico, ubijati važnejše zastopnike in predstavnike nove Rusije. V Lozani je naletel na Vorovskega, ki je seveda čisto nedolžen nad Moricovo usodo in njegovimi izgubami, ter ga je kratkomalo ustrelil. Na razpravi je morilec patetično utemeljeval svojo maščevalnost, porotniki so ga oprostili in lahkomišljen in pokvarjen svet mu je še delal ovacije. To nezasišno toleriranje zločina je čisto naravno oproščenega morilca tako zdvijalo, da je ob vsaki priliki grozil z orožjem ter se najsiilnejše obnašal. Radi izgreda v baru so ga sedaj zaprli in ga bodo gotovo tudi obsodili, a to ga gotovo ne bo umirilo, ker je ravno v Švici lahko nekaznovano umoril človeka.

Pravo

Schicht

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je najboljšo in v uporabi najcenejše milo na svetu. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Onevne novice.

Ljudskošolske počitnice na deželi. Tajništvo SLS v Mariboru se je takoj ob nastopu nove vlade obrnilo na g. prosvetnega ministra dr. Korošca glede ljudskošolskih počitnic na deželi. Gospod minister je na to takoj dne 26. avgusta izdal odlok št. 43109: da smajo na ljudskih šolah po deželi, kjer morajo otroci pomagati pri spravljanju poljskih in drugih pridelkov, ob času najnujnejšega dela šolska upraviteljstva sporazumno s krajnimi šolskimi sveti, največ v izmeri sedem dni, prekiniti redni šolski pouk. Izpadle šolske dni je nadomestiti ob šole prostih četrtih, pri nerazdeljenem dopoldanskem pouku pa po posameznih urah. O prekinitvi pouka, ki se dovoljuje le v dobi od 1. septembra do 31. oktobra, je obvestiti vsaj tri dni prej okrajni šolski svet, ki mu je označiti tudi način nadomeščanja. Za daljše prekinitve je pravočasno prositi okrajni šolski svet, ki sme rok podaljšati v izmeri do 15. dni.

Spremembe v ilirski kapucinski provinci. Dne 16. septembra so se volitve vršile o kap. samostanu v Celju. Izid je sledeči: Provincijal pater Lin Prah od Sv. Križa, dolgoleten gvardijan v Gorici, na zadnje superior v Studencih pri Mariboru. Definitorij: p. Vincenc, predstojnik v Dubrovniku, p. Oton, dosedaj gvardijan v Škofji Loki, p. Angel v Varaždinu, p. Rafael, dosedaj gvardijan v Krškem. Novi predstojniki, ozir. gvardijani so: v Studencih pri Mariboru: p. Kamil Požar, v Celju p. Jožef Lapuh, v Krškem p. Lovrenc Novak, v Škofji Loki p. Marvričij Teraš, v Varaždinu p. Angel iz Hrvatskega, v Osijeku p. Janez Reberc.

Konjiški društveni dom. Naši vrli pristaši v Konjicah so si zgradili prav lep društveni dom. Zgrajen je s prispevki in z delom vseh. Zato je bila včerajšnja blagoslovitev in otvoritev tega doma prava ljudska svečanost. Cerkevni govor je imel vseučiliški profesor dr. Slavič o glavnih načelih in smernicah krščanskega življenja. Slovesno sv. mašo je ob veliki asistenci služil mil. g. arhidijakon Hrastelj, kateri je potem tudi blagoslovil katoliški društveni dom in prostore posojilnice. Po blagoslovitvi je mil. g. arhidijakon pozdravil vse goste, zlasti familio Windischgrätzovo, ter sporočil vsem, kateri so na ta ali drug način prispevali in sodelovali pri zgradbi doma, iskreno zahvalo. Otvoritvenemu zborovanju je predsedoval Matija Napotnik, predsednik izobraževalnega društva. Govorila sta poslanec dr. Hohnjec in načelnik Orlovske podzveze dr. Basaj. Popoldne je bila akademija, na kateri so konjiški Orli in Orlice prav precizno in slikovito izvajali proste vaje. Moški in mešani pevski zbor je z izbornim petjem skrbel za lepo zabavo.

Politično maroderstvo imenuje »Demokratija« nepromano pozivanje večsrbskih političnih špekulantov na grobove padlih junakov. »Demokratija« pravi: »Protniki miroljubne politike g. Ljube Davidoviča se vrlo često v časopisju in na zborovanjih pozivajo na naše grobove, kadar hočejo braniti politični sistem, ki je bolj privlačen za grobove, nego za mirno življenje. — Oni se ne morejo oddvojiti od grobov, kot da so ti edini in pravi smisel vsega državnega in narodnega življenja. Naših mrtvih herojev in mučnikov se neokusno poslužuje kot onih argumentov, ki zabranjujejo vsako napredno misel o ureditvi države in družbe. Po tem izgleda, da bi bili naši mrtvi, padli na bojiščih, strahovito ljubosumni na vsak miren razvoj, socialni napredki in blagostanje živih sodobnikov in bodočih generacij. Potem izgleda, da so nam samo zato poginili, da s svojim spominom ovirajo življenje živin. — Mi o grobovih in mrtvih dosedaj govorimo tako samo pod pogojem, da to pozivanje na njihove grobove ob vsaki priliki nima drugega namena, nego psihicno evokacijo preteklosti. — Vendar — na žalost ima tudi drug namen in baš ta je pravi. Pašič—Pribečevićem »nacionalistom« služijo mrtvi heroji kot izborna partizansko sredstvo za politiko in materijelno eksploatacijo živih državljanov. Tako ruvanje po grobnicah in pretnje v imenu herojev sliči v največ slučajih na ropanje mrtvih in na maroderstvo ideje, za katero so dali življenje. Po držanju teh »nacionalistov« bi človek sodil, da nista imela Kumanovo in Kajmakčalan drugega namena, nega da se v njunem imenu gladi pot političnemu sistemu nasilja in ropa ter da tvorita nepremostljivi jez v sporazumu Srbov in Hrvatov. Zato danes pretijo s Kajmakčalanom in Kumanovom vsakemu, ki dela na to da bodeta ti dve bojišči simbol duševnega sporazuma, ne pa prepada med Srbi in Hrvati.

Skandal po zaslugi nesposobnih upravnih organov. Te dni je dopoval iz Beograda v Osijek ravnatelj političnega oddelka za Srednjo Evropo v angleškem zunanem uradu g. Lompson s svojo soprogo in v spremstvu tajnika angleškega poslanštva v Beogradu g. Havy-ja in tajnika našega ministrstva zunanjih zadev g. Gavriloviča. Gospoda je prenočila v salonskem vozu. Naslednjega dne bi se bili imeli odpeljati v Beli Manastir kot kraljevi gostje. Gospod Lompson pa je doživel v Belovaru neprijetno stvar. Vozil se je z avtomobilom. Ker sofer ni znal pota v Djurdjevac, je vprašal za pot stražnika. Ta pa je zahteval potne liste. Potni listi so bili pisani v angleškem jeziku, ki jih stražnik seveda ni razumel. Zato je oba Angleža enostavno odpeljal v zapor kot — boljševika! Angleški potniki so dali poklicati na pomoč občinskega tajnika in končno samega župana, a ti vsi so bili pijani in so pridržali Angleže v zaporu, dokler ni jetniški nadzornik izprevidel napako in Angležev izpustil. Angleži so se pritožili na poslanštvo v Beogradu, nekaj je dobila beograjska vlada od Macdonalda lastnoročno podpisano pritožbo, kjer stoji, da angleška vlada z gnusom jemlje na znanje postopanje proti g. Lompsonu in zahteva, da se krivici strogo kaznujejo. Beograjska vlada je takoj krivice odpustila iz službe in o tem obvestila angleško vlado.

Afera bivšega vojnega ministra. Po poročilu beograjskih »Novosti« je bivši minister vojne general Pašič nabavljaval veliko množino revolverjev na ta način, da je sprejel liferacijo od 60.000 revolverjev po višji ceni, kot je bila leto dni poprej. Pa cena se je še zvišala, ker se je v stvar vmešal Rade Pašič in ko se je nabava končno zaključila, je država plačala za vsak revolver po pet frankov več, kot ji je prvotno ponudila in cenila tovarna. Država je bila na ta način oškodovana za 300.000 frankov, ali za 1.200.000 dinarjev. Neka komisija je sedaj še ugotovila, da leži tudi v skladišču v Kragujevcu velika zaloga revolverjev, ki so v zelo slabem stanju. Pod nekaterimi prejšnjimi vojnimi ministri se je sploh vedno tako kupovalo za vojsko, da je pri tem Pašičev sin zaslužil velikanske svote.

32. artilerijski polk bo dne 1. in 2. oktobra t. l. streljal iz topov na pašnikih med Pragerskem in Ptujsko goro. Ogrožen prostor bo obdan in zatvorjen od vojakovstrazarjev. Streljalo se bo vsakokrat celi dan. Dekler bo trajalo vsakodnevno streljanje, bo razobešana na zvoniku na Ptujski gori bela zastava. Stanovništvo se opozarja, da ne prekorači meje ogroženega prostora, da se pokorava tozadnevni navodilom vojakov-strazarjev in da se ne dotika eventualno najdenih neeksploziranih granat. Ako kdo vidi kako tako granato, naj mesto, kjer leži, javi najbližnjemu mu županstvu ali žandarmeriji.

Orlovska telovadna prireditve na Teharjih. Dne 14. septembra je bila na Teharjih telovadna prireditve domačega orlovskega odseka, združena z javno telovadbo celjske orlovske srenje. Lep dan, primeren telovadni prostor, pestro različen in zanimiv telovadni spored, ogromna množica mestnega, kmečkega in delavskega občinstva je tako vplivala na gledalce, da je ves čas prireditve vladalo veselo — praznično razpoloženje. In brez hvale: celjska orlovska srenja je na tej prireditvi dokazala, da je pod ugodnimi okolščinami zmožna, skoraj lahko rečemo — vzornega nastopa. Vse točke sporeda od prostih vaj članov, članic, naraščaja, mladenc, gojenk do lepih, slikovitih, učinkovitih skupin članov in naraščaja so bile eksaktno podane. Pač pa naj vodstvo forsira še strožjo disciplino. Višek zanimanja je seveda bil v uvodni telovadbi in lahkoatletičnih vajah, kjer se celjska srenja res lahko postavlja. Teherčani na drugo, Celjani na bradlji so želi veliko priznanje pri navdušenem občinstvu in so pokazali, da je med njimi veliko dobrega materijala. Vzorna vrsta je nastopila v skoku s palico, na drugo in krogih s tako eleganco, elasticiteto in obvladala mestoma zelo drzne vaje in skoje tako lahko, da jim je posebno z ozirom na mladost posameznih — pri vztrajni in primerni trenaji zagotovljena velika dovršenost v orodni telovadbi in v gotovih lahkoatletičnih panogah. Osvežujoče je vplival na gledalce hiter tempo, v katerem je ena točka sporeda sledila drugi brez običajnih, dolgočasnih odmorov in nazadnje tudi pestromešan spored telovadnih točk s prostimi, boksnimi, lahkoatletičnimi, orodnimi in skupinskimi vajami. In tako je ta telovadni nastop v Teharjih — kakor tudi že prejšnje naše orlovske prireditve v Zalcu, Vojniku, St. Jurju ob juž. žel. in Gor. Ponikvi — pokazal, da je izginila sterilnost, ki je v gotovih ozirih že nekaj let sem ležala kakor mora nad nekaterimi odseki celjskega okrožja. Samo vztrajno naprejši Teherčani so pa ponovno, kakor že večkrat podali dokaz, da so — ako je treba — zmožni smotrenega, celega in požrtvovalnega dela. Prireditve se je udeležil tudi minister Vesenjak s svojo soprogo, katerega je pozdravil akademik Tratnik, ki je imel tudi kratek, jedrnat pozdravni govor.

Ga bo treba podučiti z višjega mesta. Iz Podčetrtna nam poročajo: V našem trgu smo se na žalost tako reakcionarni, da še večkrat dvigne kak pijan Žerjavovec svojo v alkoholu napredno glavo, hvali kulturnost batinaškega Pribečević-Zerjavovega režima in v svoji omejenosti zabavlja čez sedanjost vlado in osobito še čez g. prosvetnega ministra dr. Korošca. Med te dr. Žerjavove nekulturne zabavljače spada v prvi vrsti šolnik Kobale. Nikdo bi ne zameril Kobaletu zabavljanje čez vlado in dr. Korošca, ako bi ta šolnik imel povod za zmerjanje in bil sam res na višku izvrševanja učiteljskih dolžnosti ter poklica, pa je ravno nasprotno res. Učitelj Kobale je navaden pijanec, kot tak Žerjavovega orjunaša vrednega obnašanja in seve šola ter pouk sta mu deveta briga. Kobaletov razred je v Podčetrtnu že od nekdaj v vsakem oziru najslabši, a popolnoma je pa zanemaril ta gospod šolnikovanje pod zaščito dr. Žerjavovega paševanja, ko mu je postala krčma učna soba. Sedaj pa, ko je že vendar enkrat konec Žerjavovega protektorata nad brezdeljem UJU učiteljstva, si daje tudi naš Žerjavovec Kobale duška v zmerjanju čez sedanjost vlado in dr. Korošca, ki bo zahteval tudi od Kobaleta, da si bo služil kruh iz državne blagajne v šolski sobi, ne pa v gostilni med pijanci in brezposelnimi zabavljači. G. Kobaleta bodo iz višjega mesta podučili, kje in kako naj govori učitelj čez najvišje predstojnike, ki zahtevajo delo ter red od državnih nameščencev. G. Kobaletu povemo, da smo mi Podčetrtniki, ki ne trobimo v njegov in Sokolov rog, poskrbeli pri poslancih Jugoslov. kluba in pri višjem šolskem svetu, da bo odslej zanaprej tudi dr. Žerjavov oproda g. Kobale dalje in bolj vestno v šolski sobi kot doslej in da bo našo deco vzgajal ter učil, ne pa samo popival, bedasto surovo zabavljal ter politiziral. Kako bo na g. Kobaleta vplival tuš z višjega mesta, o tem bomo poročali natanko.

Čudne šolske razmere v Koprivnici pri Rajhenburgu. Primer, kakšna naj ne bo šola, je koprivniška šola. Slabše menda ni ali pa sploh ne more biti na celem Slovenskem. Šola je dvorazrednica, z dvema majhnima razredoma, šolo obveznih otrok pa je okoli 300. Jasno je, da dve učni moči ne morata opraviti mnogo. Zato si šolski voditelji prizadevajo, pridobiti šolske očete za razširjanje v trorzrednico, toda vse prigovarjanje je koprivniškemu šolskemu svetu samo metanje boba ob steno. Jasno je, da se

šolski voditelji ob strani takih svetovalcev in zakrknjencev ne morejo počutiti dobro; zato odhajajo kar zaporedoma, tako da imamo sedaj tekem šestih let že petega! Pa ni samo to zlo v Koprivnici, da šolski možje ne morejo uvideti potrebe po razširjenju šole, temveč tudi sicer so naravnost skopi pri vsaki svotici, ki jo je treba izdati za šolo. Skoro po kolenih jih je treba, tako pravijo, prositi, da dovolijo najnujnejše kredite. Izgvarjajo se nekateri s tem, da so sami se čisto dosti naučili, da se bodo torej tudi otroci. Ali je mogoče biti še bolj nazadnjaški? Višje šolske oblasti že uvidevajo, da tako ne bo smelo iti dalje. Zato že z neke strani namigujejo, da bo odstavljen krajni šolski svet in postavljen gerent. Četudi je gerentstvo v splošnem žalostna prikazen za šolo, bo vendar gotovo mnogo boljše in bolj uvidevno, kakor so bili zadnja leta šolski očetje.

Kačaki zajeli srezkega načelnika. V bližini Peči je grupa kačakov ujela srezkega načelnika iz Djakovice, njegovega pisarja in enega voznika. Kačaki so ujetnike razorožili in jih odvedli v svoje skrivališče od koder so nato izpustili načelnikovega pisarja, da sporoči oblastem njihove zahteve. Zahtevajo namreč za izpustitev načelnika 500 din. v zlatu. Denar jim mora neoborožena oseba prinesiti na določeno mesto, drugače bodo ujetnike ubili. Za kačaki so bili poslani močni oddelki orožnikov, ki pa dosedaj še niso našli njihovega skrivališča.

Štirikrat se poskušal obesiti. Te dni se je obesil pri Daruvaru v Slavoniji kmet Jovo Jeftinič, ki je bil znan po celi okolici kot trdovraten samomorilec. Jovo se je bil že preje skušal trikrat obesiti, pa so ga še vedno pravočasno rešili. Četrtič se mu je njegova namera le posrečila. Obesil se je na isto bukev, kjer je preje že dvakrat poskusil svojo srečo. Z ženo sta obračala na travniku seno. Ko je Jovo ženo poslal domov po voz, se je od nje lepo poslovil, nato pa izvršil samomor. Zanimivo je, da je bila ta manija pri njem najbrž podedovana. Ko je bil še deček, sta se mu obesila oče in mati. Ljudje pa vedo povedati, da ste se obesila tudi njegov ded in praded.

Iz Maribora.

ORJUNA IN OBČINSKE VOLITVE.

Naši somišljeniki zahtevajo, da označimo naše stališče glede sodelovanja Orjune pri agitaciji za občinske volitve v Mariboru. Glede tega konstatiramo naslednje:

1. Mi smo bili odločno proti temu — smo Orjuni tudi povedali — da se Orjuna kot taka ne sme udeleževati pri agitaciji, ker agitacija od strani Orjune naše volilce le odbija. Orjuna nam je na to pisмено izjavila, da se kot taka odreče agitaciji, žal pa so v kljub temu v zadnjem trenutku nastopil orjunaši v uniformi kot agitatorji.

2. Nastop Orjune v uniformi v soboto in nedeljo je stal Narodni blok najmanj 400 glasov, kar izrecno povdarjamo, ker Orjuna s svojim nastopom resne volilce odbija.

3. Postopanje Orjune na magistratu proti sedanju županu g. Grčarju odločno obsojamo, ker smo načelni nasprotniki vsakega terorja in nasilja.

To pribijemo tukaj jasno in odločno, da naši somišljeniki v tej zadevi spoznajo naše stališče.

RAZOBESANJE ZASTAVE NA MAGISTRATU.

Ko se je izvedel izid volitev po mestu, je prišla Orjuna na magistrat in zahtevala od župana Grčarja, da razobesi zastavo. Župan Grčar je čisto pravilno izjavil, da nima nič proti izobešanju zastave, a Orjuni se ne uda, pač pa je pripravljen zastavo razobesiti, ako zastopniki Narodnega bloka to želijo. Zastopniki Narodnega bloka so županu to željo res izrazili, na kar je župan pustil zastavo vihati iz magistrata. Pribijemo tudi tukaj, da tako postopanje Orjune dobri stvari le škoduje in se da isti uspeh doseči na drug način brez nasilja in terorja.

Kako je volil Maribor pri občinskih volitvah 1. 1921? Na prvi strani prinašamo izid občinskih volitev letos, tukaj pa izid leta 1921. Leta 1921 je bilo v Mariboru 4183 upravičenih volilcev. Volilo je takrat le 2939 volilcev. Pri teh volitvah je dobila: SLS 496 glasov, JDS 499, narodni socialisti 679, socialni demokrati 940 in delavska skupina 325 glasov.

Himen. Včeraj ob pol 5. uri popoldne se je poročil v mariborski stolnici gosp. sodnik Emil Kramer z gdč. Pavlo Opelka. Novoporočencema iskreno čestitamo!

Cercle français. Francoski krožek v Mariboru otvori 3. oktobra zopet svoje francoske kurse in sicer: 1. začetniški, nadaljevalni in konverzacijski kurz za odrasle, 2. večerni kurz za bančne in komercijelne uradnike, 3. dva ponavljalna kurza za bančne in komercijelne uradnike, 3. dva ponavljalna kurza za učence srednjih šol in 4. popoldanski kurz za otroke od 6. do 10. leta. Pouk v kurjih pod točkama 1 in 3 se bo vršil na moškem učiteljsku, II. nadstropje, ob torkih in petkih od 18. do 19. ure, večerni kurz pa od 20. do 21. ure v društveni čitalnici ob pondeljkih, sredah in petkih od 17. do 19. ure,

od 3. oktobra naprej pa tudi v kurzih samih. Šolnina za otroški kurz je 30 D, za večerni kurz po dogovoru, za vse druge pa po 20 D mesečno. — Odbor prosi stare člane, da poravnajo članarino za leto 1924 in vabi vse, ki se zanimajo za francoski jezik in francosko slovnost, da vstopijo kot novi člani. Za leto 1924 veljata še stara vpisnina 6, in članarina 12 D, za leto 1925 pa sta zvišani na 10, oziroma 25 D.

Otvoritev plesnega tečaja. Pečnik Jacky, le prof. de danse otvori s 1. oktobrom svoj vsakoletni plesni kurz. Posrečilo se mu je najeti v to svrhu novo dvorano v Zadrugi gospodarski banki, kar bo gotovo vsakdo simpatično pozdravil. Poučevali se bodo najmodernejši in najnovejši plesi. Gospod Pečnik se je udeležil dne 10. in 11. septembra kongresa »Association générale des maitres de danse du Rayaume de Serbes, Croates et Slovénes — Siége a Belgrade« v Beogradu, kjer je bil določen za delegata za internacionalni kongres, ki se vrši v Parizu. Na potu na kongres se bo g. Pečnik ustavljal tudi v Milanu, Zürichu in Wenu, da študira najnovejše plesne. — Vsled velikih uspehov se je posrečilo g. Pečniku, doseči koncesijo za otvoritev plesnega instituta v Zagrebu in v bodoče bo poučeval v Zagrebu (centrala) v Osijeku in v Mariboru. Po vrnitvi iz Pariza priredi v vseh teh mestih g. Pečnik s svojo sestro plesne večere, na katerih bo predvajal najmodernejše družabne plesne. Prijave za novi kurz se sprejemajo do 28. t. m., na poznejše se ne bo mogoče ozirati, ker se pouk vrši tudi v drugih mestih. Prijave dnevno od 11. do 12. ure predpoldan in od 17. do 18. ure popoldan, Krekova ulica 8. Pritličje.

Obrtno-nadaljevalna šola. Rok za vpisovanje je potekel z dnem 15. t. m. Manjka še nad 200 vajencev in vajenk. Vodstvo o.-n. šole poziva vse delodajalce in delodajalke, da pošljejo svoje vajence in vajenke takoj k vpisovanju, ker drugače ni misliti na redni pričetek pouka in bi bilo vodstvo primorano, neopravičene zakasnitve naznaniti obrtni oblasti.

Novi tečaji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Pojasnila in vpisovanja v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Srbuhrvaščino poučuje prvovrsten strokovnjak posamezne in v skupinah po Berlitzovi metodi tudi cirilico, čitanje in pisanje. Vpisovanja in pojasnila dnevno v trgovini s pisarniskimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor samo Slovenska ulica 7, telefon 100.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

51

Pogledala je Renato.

Ob njeni strani je stala, otožna, zamišljena, začudena.

En sam pogled je Margareti zadostoval.

Ne, to dekle ni ničesar vedelo o dogodkih, ki je o njih govoril Chauvelin, nobene zveze ni bilo med njo in med Chauvelinom. Njen obraz je bil neveden nedolžen, prazen —.

Obljubila ji je, da ji bo pomagala. Preponosna je bila, da bi snedla besedo. In še celo ne samo zaradi nerazumljive slutnje, zaradi neosnovanega strahu! Obljubila ji je, da sprejme Chauvelina kot njenega zaščitnika, ni se pa obvezala, da ga sprejme kot svojega gosta —.

Dobro! Vzela bo ponujeno roko, pokazala mu bo, da mu odpušča. Več pa ne.

Sel bo iz njenega življenja, nič več se jima ni treba srečati.

Pozabila ga bo. On pa vsaj ne bo mogel reči, da mu ni hotela odpustiti, njemu, svojemu sovražniku —.

Par trenutkov je trajal boj v plemeniti duši Margaretini. Še je stal Chauvelin pred njo s ponižnim, prosečim obrazom in s stegneno roko.

Odločno je stresla Margareta glavo, stopila bliže in

se pripravila, da mu pove zadnje besede v življenju, ki bi ga naj odslovile za sedaj in za vedno —.

Tedaj pa udari dobro znan smeh na njeno uho in dremav nosljajoč glas je povedal:

»E-hm —, povem vam, Visočanstvo, zrak v tehle šatorih je slabši ko v peklu! Čemu iskati peklenke muke že na tem svetu —? Rajši obrniva hrbet temu nesrečnemu kraju, kjer bivajo le izgubljene duše!«

Trenutek pozneje je stopil v šator princ waleški in trdo za njim se je pojavil Percy Blakeney.

Groben molk je za hip zavladal v šatoru. Nihče se ni genil.

Percy je držal zaveso še v roki in dnevna svetloba je ostro osvetljevala čudno, tako neenako sestavljeno družo. Z nepopisljivim izrazom so obstale Percyjeve sive oči na drobni, suhljati postavi Chauvelinovi. Princ waleški je pričakoval gledal od enega do drugega in se muzal.

Chauvelin se je menda počutil skrajno nesrečnega in nemirnega. Čisto v tla je zlezla njegova že itak majhna postava.

Renata Candaeille je z velikimi očmi strmela v prišleca. Margareti so obtičale v grlu besede, s katerimi je mislila odsloviti neljubega Chauvelina.

Prizor je bil za vse skrajno čuden in napet.

Prva se je zgenila Margareta. Kot dama iz visokih plemskih krogov se je tudi v takem nenavadnem položaju brž zavedla svoje dolžnosti. Globoko in molče se je poklonila princu waleškemu.

Ta pa, se je zdelo, topot ni opazil niti njenega poklona. Z napeto radovednostjo je gledal sedaj Chauvelina, sedaj Percyja in bolj ko vse drugo na svetu ga je v tem trenutku zanimalo, kaj bodeta storila oba velika nasprotnika, ki sta se tako nepričakovano srečala, zanimalo ga je, kaj se godi za širokim čelom neprekosljivega Percyja, kaj se skriva za njegovim bebastim smehljajem in za njegovimi zaspanimi očmi.

Med vsemi petimi osebami, ki so stale v tesnem, zatohlem šatoru, je bil Percy še najmanj razburjen. Margareta ga je napeto opazovala.

Po trenutnem molku je lahko skomignil z rameni, stopil pred nekdanjega pooblaščenega poverjenika republikanske vlade in mu ponudil roko z najspodbudljivejšim smehljajem, ki ga je svet kedaj videl.

»E-hm —, he he he«, je naredil plaho in bebasto, kaj vidijo moje oči —! Mojega podjetnega prijatelja iz Francije —? Upam, gospod da se prav dobro počutite v temle našem preklicano vročem ozračju, kaj —?«

Sodi, 3, 4, 5, 6, polovnjakov držeči, mala stiskalnica in žrmlje na prodaj. Naslov v upravnistvu. 572 3—1

Učenca poštenih starišev iščem za slikarsko obrt. Vsa oskrba pri mojstru, učna doba 4 leta. Franc Ambrožič, Grajska ulica 2, Maribor. 581

Če greste v Maribor, oglasite se v Narodnem domu pri novem gostilničarju Osetu. 571 6—1

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—L. 107

Privatni pouk za posameznike

za strojepisje, stenografijo, računstvo (nauk o menicah in devizah, kalkulacijah, kontnkorentih), enostavnem, dvostavnem in ameriškem knjigovodstvu z bilanco, korespondenci in registraturi. Začetek dnevn. Traja 3—6 mesecev. Metoda Kovač: samo praktično, temeljito, lahko umljivo. KOVAČ, MARIBOR, KREKOVA ULICA 6. 566

Suhe gobe

kupim vsako množino po najvišji ceni. Ponudbe z navedbo cene in vzorcem na

IVAN SEVER, VELENJE

Naznanilo preselitve.

Čast nam je našim cenjenim odjemalcem vljudno naznaniti, da smo se z našo tvrdko preselili in sicer od Slomškega trga 11 v

Aleksandrovo cesto št. 19.

Zahvaljujemo se za Vašo dosedajno naklonjenost in zaupanje ter Vas prosimo da nam isto tudi v naših novih prostorih prihranite.

Eksportna hiša „LUNA“ Maribor

Aleksandrova cesta št. 19.

Veletrgovina galanterije, pletenine in drobnarije.

Gospa Cana dr. K., odvetnikova soproga v Ljubljani, Nunska ulica, nam piše:

Ker sem »Juhan« po Vaših navodilih preizkusila, Vam lahko potrdim z veseljem, da pridobijejo juhe in prikuhe z dodatkom »Juhana« toliko na okusnosti, tekovnosti, redilnosti in prebavljivosti, da se hrana brez »Juhana« hrani z »Juhanom« sploh ne da primerjati. »Juhan« je velika dobrota za okusnost in zdravost prehrane.

Gospodična Polonca Z. v St. Vidu nad Ljubljano nam piše:

Vsakdanja poraba Vašega izdelka »Juhana« me je prepričala o njegovi izborni kakovosti in pa o tem, da Vaša priporočila niso prav nič pretirana. 511č

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vlitno, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15. Zamenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s kovinskimi odpadki in vlitino.

Trgovina

Martin Šumer
≈ Konjice ≈

priporoča veliko izbiro raznega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugodnih cenah ter je za došlo sezono vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila dosti prihrani. 737, 50—1

Kdor v »Straži« oglašuje, uspeha gotovo se radnje!

Zadružna gospodarska banka d. d., podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.